

PRAVO NA SUĐENJE U RAZUMNOM ROKU

REPUBLIKA E KOSOVËS – REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO

**GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT**

Tematski sažetak sudske
prakse
Ustavnog suda

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT

Tematski sažetak sudske prakse Ustavnog suda

PRAVO NA SUĐENJE U RAZUMNOM ROKU

Ovaj tematski sažetak pripremio je Ustavni sud Republike Kosovo. Sva autorska prava pripadaju Ustavnom sudu Republike Kosovo. Ustavni sud će redovno ažurirati tematski sažetak i može biti podložan uređivačkim izmenama.

© Ustavni sud Republike Kosovo, 2024. godine

PËRMBAJTJA

Predgovor	4
I. Pravo na suđenje u razumnom roku - Opšta načela.....	5
A. Računanje rokova	6
B. Opravdanost trajanja postupka	6
(i) Složenost slučaja	6
(ii) Ponašanje stranaka u postupku	6
(iii) Ponašanje nadležnog suda ili drugih javnih organa	7
(iv) Važnost onoga što je u opasnosti za podnosioca zahteva	8
II. Slučajevi Suda, kojima su utvrđena načela i kriterijumi u pogledu prava na suđenje u razumnom roku	9
Lista slučajeva.....	16

Predgovor

Ovaj Tematski sažetak koji je objavio Ustavni sud Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) ima za cilj da informiše pravnu zajednicu, posebno zastupnike stranaka i same stranke, u vezi sa sudskom praksom Suda, preko koje su razvijeni i postavljeni načela i kriterijumi u vezi sa razmatranjem zahteva, kojima se navodi narušavanje prava na suđenje u razumnom roku, kao sastavnog dela prava na pravično suđenje u razumnom roku, kako je zagarantovano članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

Tematski sažetak slučajeva Suda se odnosi samo na one aspekte za koje je Sud uspeo da razvije sudsku praksu, kroz koje su primenjeni principi i kriterijumi utvrđeni kroz sudsku praksu Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP). Što se tiče drugih aspekata koji do sada nisu obuhvaćeni sudskom praksom Suda, pravni praktičari i čitaoci se mogu pozvati na same odluke ESLJP-a i relevantne smernice i dokumente objavljene na njegovoj internet stranici.

Razrađujući sudsku praksu Suda koja se odnosi na ocenu trajanja postupaka pred redovnim sudovima, ovaj Tematski sažetak će, između ostalog, na sažeti način elaborirati sudsku praksu Suda, precizirajući najrelevantnije slučajeve u kojima je Sud razvio načela i opšte kriterijume prava na suđenje u razumnom roku, u kojim slučajevima je, uzimajući u obzir posebnosti svakog predmeta zasebno, primenjivao ove kriterijume za odlučivanje o tome da li je trajanje postupaka pred redovnim sudovima razvijen u skladu sa pravom na suđenje u razumnom roku.

Tačnije, u tri suštinska dela, ovaj Tematski sažetak u svom prvom delu iznosi i razrađuje opšta i najbitnija načela u vezi sa pravom na suđenje u razumnom roku i uključuje konkretne primere u kojim slučajevima ovo pravo može biti narušeno, navodeći slučajeve za svaku situaciju u kojoj se sudska praksa Suda već razvila i na kojoj su ta načela konsolidovana. Dok će se u drugom delu predstaviti sažeci nekih konkretnih odluka u kojima je Sud, primenom načela i kriterijuma razvijenih kroz sudsku praksu ocenio i razmotrio da li je, u okolnostima slučajeva pred Sudom, narušeno pravo podnosioca zahteva na suđenje u razumnom roku, kako bi se završilo delom u kome se nalazi spisak najrelevantnijih odluka ESLJP-a i Suda.

Međutim, treba naglasiti da je ovaj dokument informativne prirode i da razrada i svaka referenca koja se u njemu koristi, moraju se razumeti i tumačiti u kontekstu činjeničnih i pravnih okolnosti relevantnog slučaja. Stoga, budući da svaki slučaj sadrži gotovo jedinstvene činjenične i pravne aspekte i da je ocena prihvatljivosti predmet posebnog razmatranja od slučaja do slučaja od strane Suda, referenca u ovom Tematskom sažetku ne znači nužno rezultat utvrđen pred Sudom.

Nadalje, treba pojasniti da sadržaj ovog dokumenta i reference u slučajevima Suda nisu iscrpni. Uzimajući u obzir dinamičnu prirodu i kontinuirani razvoj sudske prakse, ovaj Tematski sažetak u vezi sa pravom na suđenje u razumnom roku biće predmet kontinuiranog ažuriranja. Sve odluke navedene u ovom Tematskom sažetku su objavljene na veb stranici Suda i dostupne na albanskom i srpskom jeziku, kao službenim jezicima u Republici Kosovo, a u određenim slučajevima i na engleskom jeziku.

I. Pravo na suđenje u razumnom roku - Opšta načela

Član 31. (2) Ustava

„[...] 2. 2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.“

Član 6. (1) Evropske konvencije o ljudskim pravima

„1. Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama, [...] ima pravo na [...] raspravu [...]“

Sud, potvrđujući nalaze i načela utvrđene kroz sudsku praksu ESLJP-a, a koji proizilaze i iz njegove obaveze definisane članom 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, već ima relativno konsolidovanu sudsku praksu u pogledu prava na suđenje u razumnom roku kao sastavni deo prava na pravično i nepristrasno suđenje zagarantovanog članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava i članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP-a, koja, između ostalog, uključuje slučajeve (i) [Erkner i Hofauer protiv Austrije](#), br. 9616/81 presuda, od 23. aprila 1987. godine; (ii) [Poiss protiv Austrije](#), br. 9816/82 presuda od 23. aprila 1987. godine; (iii) [Abdoella protiv Holandije](#), br. 12728/87, presuda od 25. novembra 1992. godine; (iv) [Comingersoll S.A. protiv Portugalije](#), br. 35382/97, presuda od 6. aprila 2000. godine; (v) [Mikulić protiv Hrvatske](#), br. 53176/99, presuda od 7. februara 2002. godine; (vi) [Scordino protiv Italije](#) (br. 1), [VV] br. 36813, presuda od 29. marta 2006. godine; (vii) [Frydlender protiv Francuske](#), br. 30979/96, presuda od 27. juna 2000. godine; (viii) [Sürmeli protiv Nemačke](#), br. 75529/01, presuda od 8. juna 2006. godine; (ix) [Grkokatolička parohija Lupeni i drugi protiv Rumunije](#), br. 76943/11, presuda od 29. novembra 2006. godine; (x) [Mishqjoni protiv Albanije](#), br. 18381/05, presuda od 7. decembra 2010. godine; i (xi) [Nicolae Virgiliu Tănase protiv Rumunije](#), br. 41720/13, presuda od 25. juna 2019. godine. Uzimajući to u obzir, predmeti Suda kroz koje je potvrdio načela koja je uspostavio ESLJP i primenio iste na slučajeve za razmatranje pred njim, uključuju, ali nisu ograničeni na slučajeve (i) [KI 64/23](#), podnositeljka zahteva *Mejrem Qehaja Rexha*, presuda od 31. avgusta 2023. godine; (ii) [KI 06/21](#), podnosilac zahteva *Dragan Mihajlović*, presuda od 22. decembra 2022. godine; (iii) [KI 19/21](#), podnosilac zahteva *Sadik Pllana* [presuda od 18. jula 2022. godine]; (iv) [KI117/19](#), podnosilac zahteva *GTP „Sokoli“*, presuda od 29. marta 2021. godine; (v) [KI183/21](#), podnosilac zahteva *Ejup Koci*, rešenje o neprihvatljivosti od 30. marta 2022. godine; i (vi) [KI19/17](#), podnosilac zahteva *Fatos Dervishaj*, rešenje o neprihvatljivosti od 20. februara 2018. godine.

U pogledu prava na suđenje u razumnom roku, Sud je, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, kontinuirano isticao da je obaveza države da organizuje pravosudni sistem na način da sudovi garantuju prava svake stranke do pravosnažne sudske odluke, u pogledu njihovih građanskih prava i obaveza u razumnom roku.

U slučajevima pred njim, Sud razmatra i ocenjuje zahteve podnosilaca zahteva za odugovlačenje sudskog postupka prema okolnostima svakog slučaja **pojedinačno**.

- [KI 64/23](#), podnositeljka zahteva *Mejrem Qehaja Rexha*, stav 71; i
- [KI19/21](#), podnosilac zahteva *Sadik Pllana*, stav 109.

A. Računanje rokova

Obračun vremenskog toka postupka počinje od trenutka kada se nadležni sud pokrene zahtevom stranaka za utvrđivanje navodnog prava ili legitimnog interesa. Ovaj proces se smatra okončanim donošenjem pravosnažne sudske odluke od strane poslednje nadležne sudske instance.

- [KI19/17](#), podnosilac zahteva *Fatos Dervishaj*, stav 50;
- [KI177/19](#), podnosilac zahteva *GTP „Sokoli“*, stav 98; i
- [KI183/21](#), podnosilac zahteva *Ejup Koci*, stav 74.

B. Opravdanost trajanja postupka

Opravdanost trajanja postupka treba se oceniti u svetlu okolnosti slučaja koje se odnose na: (a) složenost slučaja; (b) ponašanje stranaka u postupku; (c) ponašanje nadležnog suda ili drugih javnih organa; i (d) važnost onoga što je u pitanju za podnosioca zahteva u sporu.

- [KI23/16](#), podnosilac zahteva *Qazim Bytyqi i drugi*, stav 58;
- [KI18/18](#), podnosilac zahteva *Isuf Musliu*, stav 43;
- [KI13/19](#), podnosilac zahteva *Fevzi Hajdari*, stavovi 65-72;
- [KI177/19](#), podnosilac zahteva *GTP „Sokoli“*, citiran iznad, stavovi 96-106;
- [KI104/20](#), podnosilac *Ejup Koci*, citiran iznad, stav 46;
- [KI135/20](#), podnosilac zahteva *Hava Behxheti*, stavovi 39-54;
- [KI183/21](#), podnosilac zahteva *Ejup Koci*, stav 85;
- [KI19/21](#), podnosilac zahteva *Sadik Pllana*, stav 85;
- [KI06/21](#), podnosilac zahteva *Dragan Mihajlović*, stav 54; i
- [KI03/22](#), podnosilac *EPS „Trgovina“*, stav 54.

(i) Složenost slučaja

Složenost slučaja se može odnositi na činjenična i pravna pitanja, ali i na učešće više stranaka u postupku ili na određeni broj dokaza koji se moraju voditi pred redovnim sudovima.

- [KI18/18](#), podnosilac *Isuf Musliu*, rešenje o neprihvatljivosti od 30. maja 2018. godine, stav 45; i
- [KI183/21](#), podnosilac zahteva *Ejup Koci*, stav 83.

(ii) Ponašanje stranaka u postupku

Ponašanje podnosioca zahteva predstavlja objektivnu činjenicu koja se ne može pripisati sudovima i koja se mora uzeti u obzir pri odlučivanju da li su postupci tekli duže od razumnog roka prema garancijama stava 2 člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava i stavom 1 člana 6. (Pravo na pravično suđenje) ESLJP-a.

- [KI183/21](#), podnosilac zahteva *Ejup Koci*, stav 83; i
- [KI67/23](#), podnosilac zahteva *Ejup Koci*, stavovi 138-143.

Na osnovu sudske prakse ESLJP-a, primeri ponašanja podnosioca zahteva koji mogu doprineti odugovlačenju postupka, mogu činiti:

- Nedostatak spremnosti/volje stranaka u podnošenju podnesaka može doprineti usporavanju postupka;
 - Često menjanje pravnog zastupnika;
 - Zahtevi ili nedelovanja koja utiču na razvoj postupka, ili nedostatak pažnje za praćenje proceduralnih koraka;
 - Pogrešno pokretanje postupka pred nenadležnim sudom; ili
 - Štetno ponašanje dokazano višestrukim podnescima i drugim zahtevima.
- [KI183/21](#), podnosilac zahteva *Ejup Koci*, stav 87.

(iii) Ponašanje nadležnog suda ili drugih javnih organa

Sud je istakao da redovni sudovi imaju u vidu ustavnu i zakonsku obavezu da okončaju predmete u razumnom roku i stoga ne mogu dozvoliti da se slučaj neograničeno prenosi sa jedne sudske instance na drugu. U suprotnom bi bilo ugroženo poverenje javnosti u ceo pravni poredak.

- [KI 64/23](#), podnositeljka zahteva *Mejrem Qehaja Rexha*, stav 73.

Sud je takođe naglasio da se obrazloženje sudova o preopterećenosti nerešenim predmetima ne može uzeti u obzir.

- [KI19/21](#), podnosilac zahteva *Sadik Pllana*, stav 96.

Sud je takođe precizirao da nije funkcija Suda da analizira način na koji su redovni sudovi tumačili i primenili zakon, ali smatra da presude kojima se poništavaju nalazi nižeg suda i kojima se predmet vraća na ponovno suđenje/ ponovno odlučivanje su obično zbog grešaka koje su oni napravili i da stalna ponavljanja suđenja mogu pokazati manjkavosti u pravosudnom sistemu.

- [KI19/21](#), podnosilac zahteva *Sadik Pllana*, stav 99.

Kašnjenje uzrokovano čestim promenama sudija ne izbegava odgovornost države za vođenje postupaka u razumnim rokovima, jer je dužnost države da na odgovarajući način organizuje pravosudni sistem.

- [KI 64/23](#), podnositeljka zahteva *Mejrem Qehaja-Rexha*, stav 72.

Sud je precizirao da pitanje rešavanja slučajeva od strane redovnih sudova u razumnom roku zahteva adekvatnije i hitnije adresiranje i rešavanje od strane Sudskog saveta Kosova, koji u praksi mora da dokaže da je proces koji je preduzet od ovog poslednjeg rezultirao poboljšanjem preopterećenosti sudova. Sud smatra da je pitanje rešavanja slučajeva od strane redovnih sudova u razumnom roku, garantovano članom 2 člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava zahteva ubrzanu radnju i adresiranje od strane Sudskog saveta Kosova. U svetlu sudske prakse ESLJP-a, Sud je takođe ocenio da takva reforma koju je pokrenuo Sudski savet Kosova u cilju ubrzanja razmatranja predmeta ne bi mogla da opravda kašnjenja jer je na ovom telu da organizovati stupanje na snagu ove reforme i njeno sprovođenje kako se ne bi odugovlačilo sa razmatranjem još uvek nerešenih pitanja.

- [KI183/20](#), podnosilac zahteva *Ejup Koci*, citiran iznad, stav 109;

(iv) Važnost onoga što je u opasnosti za podnosioca zahteva

Sud je, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, pojasnio da su primeri koji zahtevaju posebnu pažnju i prioriteta rešenja, između ostalog, slučajevi koji se (i) odnose na građanski status i sposobnost; (ii) slučajevi o starateljstvu nad decom i odnosu roditelj-dete, (iii) sporovi iz radnog odnosa; (iv) slučajevi podnosioca zahteva koji pate od „neizlečivih bolesti“ i imaju „smanjena očekivanja o životnom veku“; i (v) slučajevi o pravu na obrazovanje.

Sud je, u okolnostima slučaja, podsećajući na činjenicu koja se veže sa tužbenim zahtevom podnosioca zahteva usled telesnih povreda zadobijenih na radnom mestu, zbog kojih je morao da se leči u inostranstvu, ocenio da su redovni sudovi trebali da odgovore sa posebnom pažnjom na njegov slučaj.

- [KI19/21](#), podnosilac zahteva *Sadik Pllana*, citiran iznad, stavovi 103 i 104.

II. Slučajevi Suda, kojima su utvrđena načela i kriterijumi u pogledu prava na suđenje u razumnom roku

U nastavku će biti predstavljeni sažeci pojedinih konkretnih odluka u kojima je Ustavni sud, primenom navedenih načela i kriterijuma razvijenih kroz sudsku praksu, ocenio i razmotrio da li je trajanje postupka uređeno u skladu sa pravom na suđenje u razumnom roku. Sažeci prikazani u nastavku su pojednostavljeni i sadrže suštinu navoda podnosilaca zahteva i nalaza Suda, te stoga svako njihovo tumačenje i analiza mora biti urađeno u svetlu objavljene presude/ rešenja.

KI64/23, podnositeljka zahteva *Mejrem Qehaja Rexha*, presuda od 31. avgusta 2023. godine

Načelo:

Trajanje postupka u vezi sa tužbom podnositeljke zahteva pred redovnim sudovima, koji ni nakon proteka više od četrnaest (14) godina, nije rezultirao nijednom sudskom odlukom, predstavlja povredu prava na sudsku odluku u razumnom roku.

Činjenice:

Okolnosti konkretnog slučaja se odnose na imovinski spor, odnosno čiju je tužbu u vezi sa utvrđivanjem imovine podnositeljka zahteva podnela 2008. godine. Ista je podnela tužbu za utvrđivanje imovine pri Opštinskom sudu u Đakovici, protiv četiri (4) optuženih koji su živeli van Kosova. Od 2008. godine, Opštinski sud, odnosno Osnovni sud nije odlučio u vezi sa tužbenim zahtevom podnositeljke zahteva. Tokom četrnaest (14) godina, gore pomenuti sud je održao ukupno sedamnaest (17) ročišta, uglavnom pripremnog karaktera, dok se sudski postupak kontinuirano odlagao, uglavnom kao rezultat neučešća tuženih na odgovarajućim sednicama. Iako je Osnovni sud uspostavio komunikaciju sa tuženima van Kosova putem poziva poslatih preko Ministarstva pravde, u većini slučajeva tuženi su odsustvovali na zakazanim sednicama od strane Opštinskog/ Osnovnog suda, uključujući i neobrazlaganjem njihovog neučešća. Od januara 2010. godine do januara 2016. godine, odnosno u periodu od šest (6) godina, i od februara 2018. do septembra 2020. godine, odnosno u periodu više od dve (2) godine, nije održano nijedno ročište. Poslednje ročište u vezi sa tužbom podnositeljke zahteva je održano 27. januara 2022. godine.

Oцена Suda:

Sud je prvobitno utvrdio da period koji treba uzeti u obzir za ocenu odugovlačenja sudskog postupka u okolnostima konkretnog slučaja počinje od 11. decembra 2008. godine, kada je podnositeljka zahteva podnela tužbu Opštinskom sudu, do 15. marta 2023. godine, kada je podnositeljka zahteva podnela zahtev Sudu, odnosno više od četrnaest (14) godina sudskog postupka koji nisu rezultirali ni jednom sudskom odlukom. Dalje, u primeni načela koji proizilaze iz sudske prakse Evropskog suda za ljudska prava, Sud je, između ostalog, naglasio da u kontekstu (i) složenosti slučaja, uprkos činjenici da okolnosti slučaja sadrže imovinski spor, s obzirom na broj svedoka i iznete dokaze, isti ne odražava da je slučaj visoke složenosti; (ii) ponašanja stranaka u postupku, podnositeljka zahteva je učestvovala na skoro svim sudskim ročištima i bila je aktivna tokom sudskog postupka, ne doprinoseći odugovlačenju sudskog postupka; i (iii) ponašanja organa javne vlasti, Osnovni sud, uprkos činjenici da je održao sedamnaest (17) pripremnih sednica, nije uspeo da odluči o osnovanosti tužbe podnositeljke zahteva, dok, s obzirom na to da su tuženi živeli u inostranstvu i nisu učestvovali na sednicama, nije iskoristio zakonske mogućnosti za postavljanje privremenih zastupnika kako bi omogućio nastavak postupka.

Zaključak:

Uzimajući u obzir kumulativnu primenu gore navedenih kriterijuma, Sud je utvrdio da se u okolnostima relevantnog slučaja trajanje postupka ne može smatrati razumnim i da je kao rezultat toga došlo do povrede člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP-a, u vezi sa pravom na pravično suđenje u razumnom roku.

Na kraju, uzimajući u obzir nalaz Suda da trajanje postupka u vezi sa tužbom podnositeljke zahteva predstavlja povredu prava na donošenje sudske odluke u razumnom roku, Sud je naložio Osnovnom sudu u Đakovici da obavesti Sud, u najkraćem mogućem roku, a najkasnije u roku od 6 (šest) meseci, odnosno do 29. februara 2024. godine, u vezi sa preduzetim merama za sprovođenje presude Suda. Sud je takođe pojasnio da nije nadležan da dosuđuje naknadu, ali da na osnovu svoje sudske prakse, podnositeljka zahteva može da koristi pravna sredstva koja su joj dostupna prema zakonu na snazi, za dalje ostvarivanje svojih prava, uključujući pravo na traženje odgovarajućih naknada kao rezultat povrede prava na pravično i nepristrasno suđenje u razumnom roku zagaranovanog članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP-a.

Referenca: [KI64/23](#)

KI06/21, podnosilac zahteva *Dragan Mihajlović*, presuda od 22. decembra 2022. godine

Načelo:

Trajanje postupka u vezi sa tužbom podnosioca zahteva pred redovnim sudovima, više od šesnaest (14) godina, predstavlja povredu prava na sudsku odluku u razumnom roku.

Činjenice:

Okolnosti konkretnog slučaja se odnose na imovinski spor između podnosioca zahteva i Skupštine opštine Prizren, koja je, prema navodima podnosioca zahteva, uzela imovinu i nije mu dala naknadu za nju. Kao rezultat toga, 27. decembra 2004. godine, podnosilac zahteva je podneo tužbu Opštinskom sudu u Prizrenu, tražeći da mu se da nadoknada za predmetnu imovinu. Nakon tri (3) odluke Osnovnog suda u Prizrenu, kojima je usvojena tužba podnosioca zahteva, i dve (2) odluke Apelacionog suda, kojima je slučaj podnosioca zahteva vraćen na ponovno suđenje, njegov slučaj je i dalje bio u ponovnom razmatranju u Apelacionom sudu.

Navodi:

Podnosilac zahteva je pred Sudom osporio odugovlačenje sudskog postupka, sa navodom da njegov predmet nije suđen u razumnom roku, pošto redovni sudovi još nisu odlučili o njegovoj tužbi podnetoj 2004. godine.

Ocena Suda:

Što se tiče roka koji se mora uzeti u obzir u konkretnom slučaju, Sud je ocenio da se rok koji se mora uzeti u obzir u vezi sa zahtevom podnosioca zahteva za odlučivanje o njegovom slučaju u razumnom roku računa od dana podnošenja tužbe, odnosno od 27. decembra 2004. godine pa nadalje, imajući u vidu da je slučaj podnosioca zahteva i nakon više od šesnaest (16) godina od podnošenja tužbe i dalje na čekanje za rešavanje pred Apelacionim sudom. Dok je, u primeni kriterijuma u pogledu razumnosti odugovlačenja postupka, Sud prvobitno utvrdio da, (i) iako se okolnosti konkretnog slučaja odnose na imovinski spor sa tri (3) različite strane uključene u postupak, ne rezultira da je toliko komplikovane prirode da bi mogao opravdati

da sudski postupak za rešavanje predmetnog spora ne bude završen ni duže od šesnaest (16) godina; (ii) podnosilac zahteva svojim radnjama nije doprineo odugovlačenju postupka, već je samo sledio proceduralne korake da ostvari svoje pravo na nadoknadu u vezi sa spornom imovinom; dok (iii) redovni sudovi, ni posle više od šesnaest (16) godina, nisu rešili njegov slučaj, pošto isti još uvek čeka da ga reši Apelacioni sud prema žalbi.

Zaključak:

Uzimajući u obzir kumulativnu primenu gore navedenih kriterijuma, Sud je utvrdio da se u okolnostima relevantnog slučaja trajanje postupka ne može smatrati razumnim i da je kao rezultat toga utvrdio da je došlo do povrede člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava i člana 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP-a, u vezi sa pravom na pravično suđenje u razumnom roku. Uzimajući u obzir nalaz Suda da trajanje postupka u vezi sa tužbom podnosioca zahteva predstavlja povredu prava na sudsku odluku u razumnom roku, Sud je naložio Apelacionom sudu da informiše Sud, u najkraćem mogućem roku, a najkasnije do 22. juna 2023. godine, u vezi sa preduzetim merama za sprovođenje njene presude. Sud je takođe pojasnio da nije nadležan da dosuđuje naknadu, ali da na osnovu svoje sudske prakse, podnosilac zahteva može da koristi pravna sredstva koja su mu dostupna prema zakonu na snazi, za dalje ostvarivanje svojih prava, uključujući pravo na traženje materijalne i nematerijalne štete kao rezultat povrede prava na pravično i nepristrasno suđenje u razumnom roku zagantovanog članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP-a.

Referenca: [KI06/21](#)

[KI19/21](#), podnosilac zahteva *Sadik Pllana*, presuda od 18. jula 2022. godine

Načelo:

Trajanje sudskog postupka više od četrnaest (14) godina u slučaju koji nije bio složen, jer su redovni sudovi jednostavno primenili i tumačili odredbe važećeg zakona u pogledu roka i zastarelosti dotičnog tužbenog zahteva, kada podnosilac zahteva svojim radnjama nije doprineo odugovlačenju postupka i samo je ispoštovao procesne korake za ostvarivanje prava na naknadu štete koju je pretrpeo na radnom mestu, predstavlja povredu načela suđenja u razumnom roku.

Činjenice:

Okolnosti konkretnog slučaja se odnose na tužbu za naknadu štete koju je podnosilac zahteva 2000. godine podneo protiv Ministarstva obrazovanja, nauke i tehnologije nakon telesnih povreda koje je zadobio na radnom mestu, u zgradi Osnovne škole „Enver Hadri“, u Smrekovnici u Vučitrnu. Od prvobitne tužbe, u toku dvadeset godina u vezi sa ovim slučajem, vođena su dva različita sudska postupka. Tačnije, prva tužba podnosioca zahteva je zaključena rešenjem [Rev. br. 97/2004] Vrhovnog suda, od 25. januara 2005. godine i kojom je utvrđeno da je tužba podnosioca zahteva nedozvoljena jer Ministarstvu obrazovanja, nauke i tehnologije nedostaje pasivni proceduralni legitimitet. Dok je druga tužba podnosioca zahteva podneta 2006. godine sa istim predmetom spora, ali ovog puta protiv Osnovne škole „Enver Hadri“, nakon tri odluke Opštinskog suda, odnosno Osnovnog, i tri odluke Apelacionog suda, slučaj je konačno okončan presudom Vrhovnog suda iz 2020. godine, po kojoj je, između ostalog, tužbeni zahtev tužioca proglašen neblagovremenim zbog rokova zastarelosti.

Navodi:

Podnosilac zahteva je pred Sudom osporio zaključke Vrhovnog suda, navodeći, između ostalog, sledeće: (i) redovni sudovi su proizvoljno primenili i tumačili zakon u vezi sa zastarevanjem njegovog tužbenog zahteva; i da (ii) njegov predmet nije presuđen u razumnom roku, suprotno garancijama prava na pravično i nepristrasno suđenje, utvrđenih članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP-a.

Ocena Suda:

Sud je ocenio da je odugovlačenje sudskog postupka u okolnostima konkretnog slučaja rezultiralo povredama gore pomenutih članova.

Tačnije, ocenjujući navod podnosioca zahteva da o njegovom predmetu nije odlučeno u razumnom roku, Sud je prvo razjasnio da ne može uzeti u obzir vremenski period koji se odnosi na prvu tužbu, pošto je istu pokrenuo podnosilac zahteva 2. novembra 2000. godine, a postupci oko njega su okončani 25. januara 2005. godine, pre stupanja na snagu Ustava, 15. juna 2008. godine, i da ne može da ocenjuje ustavnost pravnih akata pre stupanja na snagu Ustava. Shodno tome, Sud je ocenio da period koji se treba uzeti u obzir u vezi sa zahtevom podnosioca zahteva za odlučivanje o njegovom slučaju u razumnom roku računa od dana podnošenja druge tužbe, odnosno 18. aprila 2006. godine, do poslednje odluke koja se odnosi na tužbeni zahtev podnosioca zahteva, odnosno presude [Rev.br. 239/2019] Vrhovnog suda od 26. novembra 2020. godine. Sud je zatim zaključio da konkretan slučaj: (i) nije bio složen, jer su redovni sudovi jednostavno primenili i tumačili odredbe važećeg zakona u pogledu roka i zastarelosti dotičnog tužbenog zahteva; (ii) podnosilac zahteva nije doprineo odugovlačenju postupka svojim radnjama i samo je ispoštovao procesne korake za ostvarivanje svojih prava za naknadu štete koju je pretrpeo na radnom mestu; dok je (iii) redovnim sudovima bilo potrebno više od 14 (četnaest godina) da utvrde konačnu odluku o tome da li je tužbeni zahtev podnosioca zahteva zastareo ili ne.

Zaključak:

Uzimajući u obzir kumulativnu primenu gore navedenih kriterijuma, Sud je utvrdio da se u okolnostima relevantnog slučaja trajanje postupka ne može smatrati razumnim i da je kao rezultat toga došlo do povrede stava 2 člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa stavom 1 člana 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP-a.

Na kraju, imajući u vidu nalaz Suda da je osporena presuda Vrhovnog suda doneta samo uz povredu prava na sudsku odluku u razumnom roku, Sud istu nije ukinuo. Sud je takođe pojasnio da nije nadležan da dosuđuje naknadu, ali da na osnovu svoje sudske prakse, podnosilac zahteva može da koristi pravna sredstva koja su mu dostupna prema zakonu na snazi, za dalje ostvarivanje svojih prava, uključujući pravo na traženje materijalne i nematerijalne štete kao rezultat povrede prava na pravično i nepristrasno suđenje u razumnom roku zagaranovanog članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP-a.

Referenca: [KI19/21](#)

KI23/16, podnosilac zahteva *Qazim Bytyqi i drugi*, rešenje o neprihvatljivosti od 30. marta 2017. godine

Načelo:

Trajanje postupka pred Specijalizovanim većem i Žalbenim većem Posebne komore Vrhovnog suda za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (PKVS), šest (6) godina i devet (9) meseci, u predmetu koji se tiče prava na deo prihoda od privatizacije preduzeća u kome su podnosioci zahteva radili, ne može se smatrati nerazumnim s obzirom na to da su dva relevantna nivoa sprovedila postupke sa „razumnom pažnjom“.

Činjenice:

Podnosioci zahteva su bili bivši radnici društvenog preduzeća koje je prošlo kroz proces privatizacije u Kosovskoj agenciji za privatizaciju. Podnosioci zahteva su 2009. godine podneli žalbe PKVS zbog neuvrštavanja na listu od 20% prihoda od privatizacije i likvidacije preduzeća. Sudski postupak razvijen na dva veća PKVS je trajao 6 (šest) godina i 9 (devet) meseci.

Navodi:

Podnosioci zahteva navode da je prekomerno trajanje sudskog postupka pred Specijalizovanim većem i Žalbenim većem PKVS rezultirao povredom prava na suđenje u razumnom roku.

Ocena Suda:

Sud je, s obzirom na složenost slučaja, uzeo u obzir da su (i) donete meritorno dve (2) presude i da se predmet odnosi na 98 žalioaca i da je tako obuhvatao 48 žalbi, te da je za svaku od njih potrebno individualizovana procena i posebna. Zatim, Sud je takođe uzeo u obzir (ii) veliki broj dokumenata uključenih u postupak, a svi su zahtevali prevod i overu.

Zaključak:

Konačno, Sud je proglasio zahtev neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan, kako je utvrđeno pravilom 34 (2) Poslovnika o radu Suda.

Referenca: [KI23/16](#)

KI18/18, podnosilac *Isuf Musliu*, rešenje o neprihvatljivosti od 30. maja 2018. godine

Načelo:

Uzimajući u obzir „razumno složenu“ prirodu slučaja, broj stranaka u postupku, činjenicu da je podnosilac zahteva više puta menjao advokate i da su slučaj razmatrali i Osnovni i Apelacioni sud, Sud je utvrdio da su redovni sudovi vodili svoje postupke sa „razumnom pažnjom“ i da nisu bili pasivni u odnosu na slučaj podnosioca zahteva.

Činjenice:

Podnosilac zahteva je podneo tužbu Osnovnom sudu za raskid ugovora o poklonu nekoliko nepokretnosti zaključenog između trećih lica. Osnovni sud je odbio tužbeni zahtev podnosioca. Kao rezultat njegove žalbe uložene Apelacionom sudu, poslednje navedeni je stvar vratio na presuđivanje Osnovnom sudu.

Navodi:

Podnosilac zahteva je navodio da je prekomerno trajanje preispitivanja pred Osnovnim sudom povredilo pravo na suđenje u razumnom roku.

Ocena Suda:

Ocenjujući razumnost trajanja postupka u celini po zahtevu za overu vlasništva na katastarskim parcelama, koji je trajao šest (6) godina i šest (6) meseci, Sud je našao da s obzirom na (i) složenost slučaja, (ii) ponašanje stranaka, (iii) ponašanje relevantnih sudova i (iv) ono što je bilo u opasnosti za podnosioca zahteva, celokupno trajanje postupka se ne može smatrati nerazumnim.

Zaključak:

Konačno, Sud je proglasio zahtev neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan, kako je utvrđeno pravilom 34. (2) Poslovnika Suda.

Referenca: [KI18/18](#)

[KI104/20](#), podnosilac zahteva *Ejup Koci*, rešenje o neprihvatljivosti od 10. februara 2021. godine

Načelo:

Trajanje dva postupka, vanparničnog za razmatranje zaostavštine na spornoj imovini i parničnog za proveru vlasništva, koji je trajao četiri (4) godine i jedanaest (11) meseci u Osnovnom sudu, i učešće trećih lica u ova dva postupka se ne može smatrati nerazumnim.

Činjenice:

Podnosilac zahteva je 2015. godine podneo tužbu Osnovnom sudu za utvrđivanje granice (medže) nepokretnosti i utvrđivanje svojine na imovini koju je smatrao uzurpiranom. Pred Osnovnim sudom u Mitrovici, filijala u Srbici, vođeni su vanparnični postupci za preispitivanje zaostavštine i parnični u vezi sa utvrđivanjem svojine.

Navodi:

Podnosilac zahteva navodi da je prekomerno trajanje postupka pred Osnovnim sudom, koji još uvek nije uspeo da odluči u vezi sa njegovim tužbenim zahtevom, povredilo pravo na suđenje u razumnom roku.

Ocena Suda:

Konstatujući da je Osnovni sud u Mitrovici bio **u stalnoj komunikaciji** sa podnosiocem zahteva i da ga je obavestio o procesnim radnjama koje je preduzeo u vezi sa njegovim slučajem u vezi sa utvrđivanjem granice (međa) nepokretne imovine, Sud je utvrdio da Osnovni sud **nije bio pasivan** u tretiranju zahteva podnosioca zahteva.

Zaključak:

Konačno, Sud je proglasio zahtev neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan, kako je utvrđeno pravilom 34. (2) Poslovnika Suda.

Referenca: [KI104/20](#)

[KI183/21](#), podnosilac zahteva *Ejup Koci*, rešenje o neprihvatljivosti od 10. februara 2021. godine

Načelo:

Uzastopne procesne radnje koje je preduzeo podnosilac zahteva su možda uticale na kašnjenje Osnovnog suda u Mitrovici, filijala u Srbici i filijala u Vučitrnu, odnosno u razmatranju merituma njegovog slučaja.

Činjenice:

Činjenice slučaja su iste kao one u slučaju KI104/20, odnosno odnose se na parnični i vanparnični postupak koji se vodi u Osnovnom sudu u Mitrovici, filijala u Srbici. Dok je postupak u vezi sa njegovim slučajem bio u toku u Osnovnom sudu, filijala u Srbici, 8. oktobra 2020. godine, predsednik Osnovnog suda u Mitrovici je usvojio zahtev sudije slučaja da se isključi iz ovog slučaja. Kao rezultat toga, slučaj podnosioca zahteva je prebačen drugom sudiji za odlučivanje u Osnovnom sudu u Mitrovici, ali filijali u Vučitrnu.

Navodi:

Podnosilac zahteva je u svom narednom zahtevu podnetim Sudu ponovo tvrdio da je Osnovni sud u Mitrovici, filijala u Srbici i filijala u Vučitrnu, povredio njegovo pravo na suđenje u razumnom roku, pošto njegov slučaj nije rešen čak ni nakon više od 4 (četiri) godine razmatranja od strane Osnovnog suda.

Ocena Suda:

Sud je, u kontekstu određivanja vremenskog perioda koji treba uzeti u obzir u odnosu na aktuelni zahtev, uzeo za osnov i svoj zaključak u svom rešenju o neprihvatljivosti u slučaju KI104/20 i odlučio da se uzme u obzir parnični postupak, ponovo pokrenut 2018. godine u Osnovnom sudu u Mitrovici, filijala u Srbici, od datuma registracije predmeta podnosioca zahteva pod rednim brojem [C. br. 256/2018], kao i postupak koji je vođen u filijali ovog suda u Vučitrnu do podnošenja ovog zahteva Sudu.

U ovom slučaju, Sud je, u smislu ocene faktora za ocenu da li je trajanje bilo razumno, konkretno, istakao da je usled njegovog postupanja predmet prebačen u drugu filijalu Osnovnog suda i ocenio da je postupanje podnosioca zahteva uticalo na odugovlačenje postupaka.

Zaključak:

Konačno, Sud je njegov zahtev proglasio neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan, kako je utvrđeno pravilom 34 (2) Poslovnika o radu Suda.

Referenca: [KI182/21](#)

Lista slučajeva

Evropske konvencije o ljudskim pravima

Presude

[Nicolae Virgiliu Tănase protiv Rumunije](#), br. 41720/13, presuda od 25. juna 2019. godine
[Mishgjoni protiv Albanije](#), br. 18381/05, presuda od 7. decembra 2010. godine
[Sürmeli protiv Nemačke](#), br. 75529/01, presuda od 8. juna 2006. godine
[Grkokatolička parohija Lupeni i drugi protiv Rumunije](#), br. 76943/11, presuda od 29. novembra 2006. godine
[Scordino protiv Italije](#) (br. 1), [VV] br. 36813, presuda od 29. marta 2006. godine
[Mikulić protiv Hrvatske](#), br. 53176/99, presuda od 7. februara 2002. godine
[Frydlander protiv Francuske](#), br. 30979/96, presuda od 27. juna 2000. godine
[Comingersoll S.A. protiv Portugalije](#), br. 35382/97, presuda od 6. aprila 2000. godine
[Abdoella protiv Holandije](#), br. 12728/87, presuda od 25. novembra 1992. godine
[Poiss protiv Austrije](#), br. 9816/82 presuda od 23. aprila 1987. godine
[Erkner i Hofauer protiv Austrije](#), br. 9616/81 presuda 23. aprila 1987. godine

Ustavni sud

Presude

[KI 64/23](#), podnositeljka zahteva *Mejrem Qehaja Rexha*, presuda od 31. avgusta 2023. godine
[KI 06/21](#), podnosilac zahteva *Dragan Mihajlović*, presuda od 22. decembra 2022. godine
[KI 19/21](#), podnosilac zahteva *Sadik Pllana*, presuda od 18. jula 2022. godine
[KI117/19](#), podnosilac zahteva *GTP „Sokoli“*, presuda od 29. marta 2021. godine

Rešenja o neprihvatljivosti

[KI67/23](#), podnosilac zahteva *Ejup Koci*, rešenje o neprihvatljivosti od 16. jula 2024. godine
[KI152/23](#), podnosilac zahteva *Burim Zherka*, rešenje o neprihvatljivosti od 25. juna 2024. godine
[KI202/22](#), podnosilac zahteva *JP „Elektroprivreda Srbije“*, rešenje o neprihvatljivosti od 30. januara 2024. godine
[KI02/22](#), podnosilac zahteva *„Elektrosever“ D.o.o.*, rešenje o neprihvatljivosti od 12. aprila 2023. godine
[KI03/22](#), podnosilac zahteva *„EPS TREGOVINA“*, rešenje o neprihvatljivosti od 29. septembra 2022. godine
[KI183/21](#), podnosilac zahteva *Ejup Koci*, rešenje o neprihvatljivosti od 30. marta 2022. godine
[KI135/20](#), podnositeljka zahteva *Hava Behxheti*, rešenje o neprihvatljivosti od 10. decembra 2020. godine
[KI104/20](#), podnosilac zahteva *Ejup Koci*, rešenje o neprihvatljivosti od 10. februara 2021. godine
[KI13/22](#), podnosilac zahteva *Fevzi Hajdari*, rešenje o neprihvatljivosti od 12. aprila 2019. godine
[KI110/18](#), podnosilac zahteva *Isuf Musliu*, rešenje o neprihvatljivosti od 27. novembra 2018. godine
[KI18/18](#), podnosilac zahteva *Isuf Musliu*, rešenje o neprihvatljivosti od 30. maja 2018. godine
[KI109/17](#), podnosilac zahteva *Ejup Koci*, rešenje o neprihvatljivosti od 30. maja 2018. godine
[KI19/17](#), podnosilac zahteva *Fatos Dervishaj*, rešenje o neprihvatljivosti od 20. februara 2018. godine
[KI94/17](#), podnosilac zahteva *Muhamedali Ceyşülmedin*, rešenje o neprihvatljivosti od 28. februara 2018. godine